

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון שאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. **דוגמה ממאמר 1:** משתתפים בתחרות להערכת משקלו של שור הצליחו להעריך את המשקל כמעט במדויק.
דוגמה ממאמר 2: שימוש בחוכמת ההמונים להערכת מדידה של גובה, רוחק או משקל / שימוש בחוכמת ההמונים לקבלת המלצה על רופא שיניים
דוגמה ממאמר 3: בשנת 2011 סייע הציבור בלונדון בזיהוי חשודים בהתפרעויות ובאיתורם.
- ב. **במאמרים 1–2** חוכמת ההמונים נוגעת ליכולת השיפוט של קבוצת אנשים, ואילו **במאמר 3** מוצגת חוכמת המונים מפותחת יותר, המשתמשת בטכנולוגיה כמו בינה מלאכותית או שיתוף פעולה בין מחשבים.
2. א. **קבוצה (2)**
ב. חוכמת ההמונים יעילה כאשר מתקיימים בקבוצה שלושה תנאים: גיוון של חברי הקבוצה, היעדר תלות ביניהם וביזור של חברי הקבוצה. בקבוצה מספר 2 מתקיימים שלושת התנאים. העובדה שמספר הטלפון של האנשים בקבוצה מסתיים בספרה 3 מרמזת על קבוצה אקראית ומגוונת. בין חברי הקבוצה אין תלות משום שהם אינם מכירים זה את זה ואין ביניהם קשר. נוסף על כך בקבוצה זו אנשים מכל הארץ, והם אינם מרוכזים במקום גאוגרפי אחד.
3. א. **עמדתו של ד"ר דורון עולה בקנה אחד עם עמדתו של פרופסור פולוס.**
ב. שני החוקרים תמימי דעים שחשיבה עצמאית של היחיד מניבה רעיונות איכותיים, חדשניים, יעילים ומקוריים יותר מחשיבה קבוצתית.

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

4. הצעה לסקירה

חוכמת ההמונים קשורה ביכולת השיפוט של ההמון. רעיון חוכמת ההמונים, המתבטא גם בחשיבה קבוצתית וגם ברשתות החברתיות, קובע כי בתנאים מסוימים החוכמה של קבוצת אנשים תהיה גדולה יותר מחוכמתו של הפרט היחיד, וכי קבוצה זו תוכל להגיע לתוצאה מדויקת יותר גם מן התוצאה של מומחים גדולים בתחום (סורובייצקי, 2006; נצר, 2017). סורובייצקי (2006) מונה שלושה תנאים שעל הקבוצה לקיים כדי שחוכמתה תהיה יעילה: גיוון של חברי הקבוצה, היעדר תלות ביניהם וביזור של חברי הקבוצה.

אולם התבססות על חוכמת ההמונים עלולה להיות מסוכנת ומופרכת, והיא טומנת בחובה כמה בעיות. חוקרי חשיבה יצירתית מסכימים שקבוצה גדולה תפיק כמות רבה יותר של רעיונות, אך הם יהיו ישימים, יעילים או מקוריים פחות מן הרעיונות של היחיד (נצר, 2017).

כיוון שבקבוצה הזמן לביטוי מתחלק בין חברי הקבוצה, אין ליחיד מספיק זמן לגבש דעה אישית. יתר על כן, כאשר אנשים חושבים בקבוצה, הם מושפעים מדעות של שאר חברי הקבוצה או מהשפעות חיצוניות, ולכן התוצאה שתקבל עלולה להיות מוטה. בתוך כך, בקבוצה יש אנשים הנמנעים מלהביע את דעתם בשל חשש מתגובת שאר החברים. עולה אפוא שבקבוצה הגדולה תיתכן החמצה של רעיונות טובים באמת של אנשים יצירתיים, וכי חשיבה קבוצתית עלולה להחליף את החשיבה העצמאית ולערער על הרעיון של אחריות אישית (נצר, 2017).

ביבליוגרפיה:

- נצר, ר' (2017). חוכמת ההמונים היא אתוס מסוכן, מופרך לחלוטין ומניפולטיבי. **גלובס**.
- סורובייצקי, ג' (2006). **חוכמת ההמונים**. ירושלים: עברית.

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

- 5. שנים עשר
- מאתיים שמונים ושישה
- שלושת
- ארבע
- אחד
- מאה ושבע עשרה
- שמונה
- עשרים ושלושה אלף
- ארבעים ושניים
- עשר

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

תיאור	נושא	נשוא	נושא	תיאור
לואי	לואי			
לואי	לואי			
לואי	לואי			
חברי הקבוצה.	בשל חשש	נמנעים	משתתפים	לעיתים

6. א.

I. הסוג התחבירי: מורכב

ב.

II. הסוג התחבירי: מאוחה / איחוי / מחובר

פסוקית מושא

– חוקרים כבר הוכיחו עד כמה חוכמת ההמונים ברשת מבוססת על דעה מוטה.

ג. אם אנשים לא יחשבו חשיבה עצמאית, הם יושפעו מדעות של אנשים אחרים בקבוצה.

7. א. אף על פי שפתרון של חברי קבוצה המרוחקים גאוגרפית זה מזה יהיה כנראה טוב יותר מפתרון של אדם יחיד,

לא תמיד הוא יעלה בקנה אחד עם אמות המידה של חוכמת ההמונים.

נשוא

ב. (1) II. אנשים מאמינים שהפתרונות לבעיות שונות הם כבר לא בידי האדם היחיד, אלא בידי ההמון.

נושא

III. בחידושים כיום טמונים פוטנציאל רב וגם סכנות רבות.

(2) במשפט II – ניגוד

במשפט III – ריבוי והוספה

(3) השימוש בבניה המלאכותית הוא התפתחות נוספת של חוכמת ההמונים.

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

8. א. (1) I. על פי מחקרים, אנשים נוטים להגיב בחיוב על מידע שכבר זכה לתגובות חיוביות.

III. הפתרון הקבוצתי יהיה בנראה טוב יותר מכל פתרון אחר.

(2) במשפט I

(3) ידוע כי השימוש בחוכמת ההמונים נפוץ ברשתות החברתיות.

פסוקית מושא

(1) ב.

פסוקית זמן
"כשאתם כופים על העובדים סיעור מוחות בקבוצה, אתם עלולים להחמיץ רעיונות טובים באמת", אומר

פרופסור פולוס.

(2) על העובדים

סיעור (מוחות בקבוצה)

רעיונות (טובים באמת)

(3) פרופסור פולוס אומר שכשאתם כופים על העובדים סיעור מוחות בקבוצה, אתם עלולים להחמיץ רעיונות טובים באמת.

9. א. I. בינה מלאכותית למדה דרכי שיתוף פעולה בין מחשבים ושחקנים אנושיים.

II. הבינה המלאכותית ניצחה במשחק.

III. בעת האחרונה התבשרנו על כך.

ב.

תמונה	התמורה	המילה או המילים שהתמורה ממירה	תרומת המידע של התמורה לקטע
1	חוקר חשיבה יצירתית	ד"ר אייל דורון	ציון תפקידו Se ד"ר דורון יוצר מהימנות.
2	אישיותו, כישוריו, ניסיון חייו והאינטואיציה שלו	הדברים (החשובים ביותר)	הפירוט מאפשר את הבהרת האסר Se הדובר.

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

10. א. כיום כאשר / כש אנשים רוצים לפתור בעיה המטרידה אותם או לקבל החלטה בנוגע לעניין חשוב בחייהם, (זמן)
(ברירה)

הם בדרך כלל פונים למומחה בתחום. אין ספק כי לשון / לשון / לשון היו מומחים בעלי ידע שאפשר (תנאי)

להתייעץ איתם, אנשים לא היו יכולים לקבל החלטות מושכלות.

לשון / לשון / לשון לא מעט אנשים מעדיפים לפנות לרשתות החברתיות כדי הגולשים האחרים (ויתור/הסתייגות)
(תכלית)

סייעו להם בקבלת ההחלטה, אפני / מכיוון / כי חוכמת ההמון נחשבת חזקה יותר מחוכמתו של (סיבה)

האדם היחיד, ואפילו אם הוא מומחה בתחומו.

ב. (1) • קראתי על חוכמת ההמונים ברשתות החברתיות.

• תפקיד 1: לוואי

תפקיד 2: תיאור

(2) משפט 1): ההחלטה של הוועדה החשובה התקבלה ברוב קולות.

משפט 2): ההחלטה החשובה של הוועדה התקבלה ברוב קולות.

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

11. א.

המילה	השורש	הבניין
מְנַיְחִים	נ-ו-ח	הפעיל
מְעַרְעְרִים	ע-ר-ע-ר	פיעל
הוֹכִיחוּ	י-כ-ח	הפעיל
טְמוּנוֹת	ט-מ-ן	פעל (קל)
נִפְרַת	נ-כ-ר	נפעל
מִצְטַבְרוֹת	צ-ב-ר	התפעל
מְטַעָה	ט-ע-י/ה	הופעל

ב. פ-ו-ק

ת-ק-ף

12. א. (1)

התפעל	פיעל	הפעיל	נפעל	פעל (קל)
לְהַתְעַלֵּם	לִיעֵץ לִיצֵר	לְהַפְיֵר	לְהוֹתֵר	לְאַמֵּד לְשַׂאת

(2) נשיאה

(3) היעלמות

(4) הכרה, היכר

ב. נותר

ג. (1) הבניין: פעל (קל); הגוף: ראשון יחיד/ה / מדבר / מדברת

(2) אלך: הולך/הולכת

אירא: ירא (יָרָא)/יראה (יִרְאֶה)

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

13. א. (1)

שם עצם **משקיעים** ברחבי העולם **משקיעים** פועל משאבים רבים כדי לרתום את השימוש בחוכמת

ההמונים לתחומי הביטחון, אך עדיין לא נמצאו פתרונות לכל האתגרים **שנכפים** פועל על ארגוני הביון השונים. עם זה,

לעיתים חוכמת ההמונים עלולה להביא לתוצאות **מדיקות** פחות מן התוצאות **משגות** פועל בידי יחידים או בידי

שם תואר **מצמצמת** קבוצה

(2) הצורה: נכפים; השורש: כ-פ-י/ה; הבניין: נפעל

הצורה: מושגות; השורש: נ-ש-ג; הבניין: הופעל

הצורה: מדויקות; השורש: ד-י-ק; הבניין: פועל

או:

הצורה: מצומצמת; השורש: צ-מ-צ-ם; הבניין: פועל

ב. I. ידון

II. ידעו

14. א. (1) י-ש-ם

(2) קטיל

(3) ש-ו/י-ם

(4) פעל (קל) / הפעיל

ב.

תי"ו מוספית	תי"ו שורשית
תְּשׁוּבָה טָעוֹת	תְּפֹסָה שְׁרוֹת עֲמִית

ג. (1)

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
פְּוִיָּה חֲנִיָּה הִוִּיָּה	מֵאֲפִיָּה פִּגְיָּה

(2) פגייה / מאפייה – מקום / קבוצות / אוספים

משרד החינוך

פתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, 11281, קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב

15. א. (1) השורש: ח-ר-ת; המשקל: קטולת (קטלת)
- (2) • ניתוח על דרך שורש ומשקל: שורש ק-י-ר ומשקל קיטול (קטול)
- ניתוח על דרך הלחם בסיסים: בסיס קיר ובסיס איור / ציור
- (3) למשקל קטלת יש משמעות של מחלות, ולכן יש לו קונוטציה שלילית.
- ב. (1) סוג הצורן: גזירה; משמעות הצורן: שם תואר
- סוג הצורן: נטייה; משמעות הצורן: שייכות
- (2) שיטפונות, זיכרונות, עקרונות